

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Centru)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Centre)

mun. Chișinău, bul.ștefan cel Mare și Sfint, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 277515,
tel./fax (+373 22) 27 75 15, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, ștefan cel Mare și Sfint, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 75 15,
tel./fax (+373 22) 27 75 15 , e-mail: jcc@justice.md

21 februarie 2024

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Adresa: mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

În gestiunea Judecătorul Judecătorei mun. Chișinău, sediul Centru, Vitalii Ciurac se află dosarul nr.3-2121/2022, la cererea de chemare în judecată înaintată de Silvia Slobodzean împotriva Președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu cu participarea terțului Consiliul Superior al Magistraturii privind contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ.

Prin încheierea Judecătorului Judecătorei Chișinău, sediul Centru Vitalii Ciurac din data de 21 februarie 2024, a fost admisă cererea reclamantei Silvia Slobodzean prin care se sesizează Curtea Constituțională privind controlul constituționalității art. 11 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995,

Anexă: copia încheierii 2 file, sesizarea pe 9 file.

Asistent judiciar

Pantaz Daniela

SESIZARE

în temeiul art. 135 alin. 1 lit. a) din Constituția Republicii Moldova

I. AUTORUL SESIZĂRII

Silvia Slobodzean

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Exercitarea controlului constituționalității art. 11 din Legea privind statutul judecătorului Nr. 544 din 20-07-1995

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE ÎN INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (judecător Vitalie Ciurac) se află în examinare în contencios administrativ cauza intentată la acțiunea Silviei Slobodzean către Președintele Republicii Moldova privind:

- Anularea actului administrativ defavorabil emis de Președintele Republicii Moldova nr. 01-06-18 din 30.05.2022 prin care a respins confirmarea subsemnatei în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă;

- Obligarea Președintelui Republicii Moldova de a emite actul administrativ favorabil Decretul de confirmare în funcție a subsemnatei până la atingerea plafonului de vârstă.

În fapt, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1894-VIII din 30 decembrie 2015, reclamanta a fost numită în funcția de judecător la Judecătoria Strășeni pe un termen de 5 ani.

Potrivit Hotărârii Plenului CSM nr. 624/26 din 29 septembrie 2016, reclamanta a fost transferată în funcția de judecător la instanța nou-creată Judecătoria Strășeni, începând cu 01 ianuarie 2017.

Prin Hotărârea Colegiului de Evaluare a performanțelor judecătorului nr. 39/4 din 12.04.2019 s-a acordat judecătorului Silvia Slobodzean de la Judecătoria Strășeni (sediul central), în rezultatul susținerii evaluării performanțelor judecătorilor, calificativul „foarte bine”.

Prin Demersul nr. 1065m/i din 14.04.2022 în conformitate cu art. II din Legea nr. 47/22 pentru modificarea art. 13 din Legea nr. 154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor a fost trimisă Președintelui Republicii Moldova propunerea de confirmare în funcția de judecător a subsemnatei până la atingerea plafonului de vârstă.

Conform răspunsului nr. 04-31/S-393/22 din 09.06.2022 Autoritatea Națională de Integritate indică că, Aparatul Președintelui Republicii Moldova, prin demersul nr. 2/1-06-506 din 15.04.2022, a solicitat opinia Autorității, vis-a-vis de corespunderea candidaților propuși pentru a fi numiți în funcția de judecător, până la atingerea plafonului de vârstă, conform prevederilor art.6, art. 8 alin. 1 și art. 15 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului. Prin răspunsul oferit, s-a indicat că subsemnata, nu a fost indicată ca subiect în privința căruia a fost demarat controlul privind respectarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Prin scrisoarea nr. 02/36-3316 din 22.11.2022 subsemnatei i s-a comunicat că citez, *”Centrul Național Anticorupție a examinat solicitarea referitoare la prezentarea informației furnizate Președintelui Republicii Moldova, privind candidatura Dumneavoastră pentru numirea în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă.*

Prin urmare, Vă informăm că în conformitate cu prevederile art. 4, alin. (1) lit. f) al Legii nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, în atribuțiile Centrului intră: „efectuarea analizei operaționale și strategice a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional, a informației privind studiile analitice ale fenomenului corupției”. Concomitent, potrivit prevederilor art. 5, lit. k) a legii precitate: „în executarea atribuțiilor, Centrul este obligat să asigure protecția și păstrarea informației care

constituie secret de stat, bancar și comercial, precum și a altor secrete apărute prin lege, care au devenit cunoscute în executarea atribuțiilor.

În acest context, informația de referință poartă un caracter **informativ/analitic** și este atribuită la secretul de stat. Astfel, informația solicitată nu poate fi divulgată terțelor persoane în condițiile actelor normative în vigoare”.

Prin actul administrativ defavorabil nr. 01-06-18 din 30.05.2022 Președintele Republicii Moldova a respins confirmarea subsemnatei în funcția de judecător până a atingerea plafonului de vârstă pe următoarele motive, citez, ”...în rezultatul examinării declarațiilor de avere a candidaților, am constatat că judecătorul Silvia Slobodzean deține proprietăți imobiliare și bunuri mobile care relevă discrepanțe vădite între venitul oficial obținut și cheltuielile înregistrate pentru procurarea acestor bunuri, fapt ce indică bănuiala obținerii unor venituri dubioase. În același timp, unii dintre judecătorii vizați, în încercarea de a-și acoperi discrepanțele între venitul obținut și cheltuielile înregistrate, declară donații suspecte de la diferite persoane fizice, eventual cu un caracter fictiv al acestora, inclusiv indică în declarații date incomplete sau contradictorii în diferiți ani. Totodată, conform informațiilor disponibile, judecătorul Silvia Slobodzean în exercitarea atribuțiilor, contrar principiului independenței și imparțialității, a adoptat hotărâri dubioase, ceea ce creează suspiciuni de părtinire și executarea unor ordine din zona politicului, care implicit a dus la favorizarea unor actori politici. Acest fapt ridică problema independenței și integrității judecătorilor și trezește suspiciuni rezonabile privind hotărârile pronunțate de către aceștia.”

Actul administrativ defavorabil indicat supra este ilegal și urmează a fi anulat.

Expunerea pretinsei încălcări a Constituției și a argumentelor în sprijinul acestei afirmații.

Legislația pertinentă.

Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 6

Separarea și colaborarea puterilor

„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 15

Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16

Egalitatea

- (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

- „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21

Prezumpția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„ [...]”

- (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

- (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.

Articolul 74

Adoptarea legilor și a hotărârilor

- „(1) Legile organice se adoptă cu votul majorității deputaților aleși, după cel puțin două lecturi.
(2) Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității deputaților prezenți.
(3) Proiectele de lege prezentate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților acceptate de acesta sunt examinate de Parlament în modul și după prioritățile stabilite de Guvern, inclusiv în procedură de urgență. Alte propuneri legislative se examinează în modul stabilit.
[...]”

Articolul 88

Alte atribuții

„Președintele Republicii Moldova îndeplinește și următoarele atribuții:

[...]”

- d) numește în funcții publice, în condițiile prevăzute de lege;”

[...]”

Articolul 116

Statutul judecătorilor

- (1) Judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.
(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție, în condițiile legii, pînă la atingerea plafonului de vîrstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea

Consiliului Superior al Magistraturii. Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii.

[...]

(5) **Deciziile privind numirea judecătorilor și cariera acestora** trebuie să fie adoptate în baza unor **criterii obiective, bazate pe merit, și a unei proceduri transparente, în condițiile legii**. Promovarea sau transferul judecătorilor se face doar cu acordul acestora.

[...]"

Prevederile relevante ale Legii nr. 544 din 20-07-1995 cu privire la statutul judecătorului sunt următoarele:

Articolul 10

Selectarea și criteriile de selectare a candidaților la funcția de judecător

(1) **Procesul de selectare a candidaților** la funcția de judecător se desfășoară potrivit unor **criterii obiective bazate pe merit, ținând seama de pregătirea profesională, de integritatea, capacitatea și eficiența candidaților.**

Articolul 11 /în vigoare până la 26.08.22/

Numirea judecătorului în funcție

"(1) Judecătorii judecătoriilor și judecătorii curților de apel se numesc în funcție, din numărul candidaților selectați prin concurs, **de către Președintele Republicii Moldova**, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Candidații selectați, care întrunesc condițiile specificate la art.6, se numesc în funcția de judecător inițial pe un termen de 5 ani. După expirarea termenului de 5 ani, judecătorii sînt numiți în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani.

[...]

(3) Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii pentru numirea în funcția de judecător pe 5 ani sau pînă la atingerea plafonului de vîrstă și numai în cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului cu funcția respectivă, de încălcare de către acesta a legislației sau de încălcare a procedurilor legale de selectare și promovare a lui.

(4) Refuzul de numire în funcție sau de reconfirmare în funcție trebuie să fie motivat și se face în termen de 30 de zile de la data parvenirii propunerii. În cazul apariției unor circumstanțe care necesită o examinare suplimentară, Președintele Republicii Moldova anunță Consiliul Superior al Magistraturii despre prelungirea termenului indicat cu 15 zile.

[...]"

Articolul 11

Numirea judecătorului în funcție

(1) Judecătorii se numesc în funcție, din rîndul candidaților selectați în urma concursului, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Judecătorii sunt numiți în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani.

[Art.11 al.(1) în redacția LP246 din 29.07.22, MO267-273/26.08.22 art.564; în vigoare 26.08.22]

[Art.11 al.(2) abrogat prin LP246 din 29.07.22, MO267-273/26.08.22 art.564; în vigoare 26.08.22]

(3) Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii pentru numirea în funcția de judecător și numai în cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului cu funcția respectivă, de încălcare de către acesta a legislației sau de încălcare a procedurilor legale de selectare și promovare a lui.

[Art.11 al.(3) modificat prin LP246 din 29.07.22, MO267-273/26.08.22 art.564; în vigoare 26.08.22]

(4) Refuzul de numire în funcție trebuie să fie motivat și se face în termen de 30 de zile de la data parvenirii propunerii. În cazul apariției unor circumstanțe care necesită o examinare

suplimentară, Președintele Republicii Moldova anunță Consiliul Superior al Magistraturii despre prelungirea termenului indicat cu 15 zile.

IV. ARGUMENTARE

Potrivit art. 88 din Constituția RM, Președintele Republicii Moldova îndeplinește și următoarele atribuții: ..., d) numește în funcții publice, **în condițiile prevăzute de lege.**

Potrivit art. 116 alin. (2) din Constituție, **judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție, în condițiile legii,** până la atingerea plafonului de vârstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii.

(5) **Deciziile privind numirea judecătorilor și cariera acestora** trebuie să fie adoptate în baza **unor criterii obiective, bazate pe merit, și a unei proceduri transparente, în condițiile legii.** Promovarea sau transferul judecătorilor se face doar cu acordul acestora.

Din textele normelor constituționale citate rezultă că, deciziile privind numirea și cariera judecătorilor sunt adoptate de Consiliul Superior al Magistraturii **/selectează/** și Președintele Republicii Moldova **/numește/**, iar toată procedura și criteriile de numire/confirmare în funcție a judecătorului până la atingerea plafonului de vârstă urmează să fie prevăzută de lege.

Potrivit art. 19 a Legii Nr. 947 din 19-07-1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, (1) Consiliul Superior al Magistraturii **face propuneri** Președintelui Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentului **referitor la numirea în funcția de judecător** a candidaților pentru aceste funcții, precum și la numirea în funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești.

(2) Selectarea candidaților pentru funcția de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești se face de către Consiliul Superior al Magistraturii **în baza hotărârii colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor.** Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii privind selectarea candidaților pentru funcția de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești trebuie să fie motivată și se adoptă prin votul deschis al membrilor Consiliului.

Potrivit art. 14 a Legii Nr. 154 din 05-07-2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor /în vigoare până la 09-06-2023/

Procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor

(1) În procesul de evaluare a performanțelor judecătorilor se urmărește analiza complexă a activității profesionale și a calităților personale ale judecătorilor, îmbunătățirea performanțelor profesionale ale acestora, creșterea eficienței activității instanțelor de judecată și a încrederii publice în autoritatea judecătorească, menținerea și consolidarea calității sistemului judecătoresc.

(2) Procedura și criteriile detaliate de evaluare a performanțelor judecătorilor se stabilesc prin regulamentul Consiliului Superior al Magistraturii, care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului.

(3) Procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor trebuie să respecte **principiul corectitudinii juridice, principiul așteptărilor legitime și alte principii fundamentale,** să creeze condiții pentru o evaluare obiectivă și multidimensională a activității profesionale a judecătorilor. **Actele normative privind evaluarea performanțelor judecătorilor vor prevedea în mod expres și detaliat:**

- a) **limitele extinderii procesului de evaluare a performanțelor judecătorilor;**
- b) **metodologia, procedura și durata evaluării performanțelor judecătorilor;**
- c) **criteriile de evaluare și indicatorii de performanță a activității judecătorilor;**
- d) **sursele de informare și mijloacele de colectare a informațiilor necesare evaluării performanțelor judecătorilor.**

Potrivit art. 11 (1) din Legea 544/1995/în vigoare până la 26.08.22/ privind statutul judecătorului, judecătorii judecătorilor și judecătorii curților de apel **se numesc în funcție,** din numărul candidaților selectați prin concurs, **de către Președintele Republicii Moldova,** la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Candidații selectați, care întrunesc condițiile specificate la art.6, se numesc în funcția de judecător inițial pe un termen de 5 ani. După

expirarea termenului de 5 ani, judecătorii sunt numiți în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani. (3) Președintele Republicii Moldova **poate respinge o singură dată** candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii pentru numirea în funcția de judecător pe 5 ani sau pînă la atingerea plafonului de vîrstă **și numai în cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului cu funcția respectivă, de încălcare de către acesta a legislației sau de încălcare a procedurilor legale de selectare și promovare a lui.** (4) **Refuzul de numire în funcție sau de reconfirmare în funcție trebuie să fie motivat și se face în termen de 30 de zile de la data parvenirii propunerii.** În cazul apariției unor circumstanțe care necesită o examinare suplimentară, Președintele Republicii Moldova anunță Consiliul Superior al Magistraturii despre prelungirea termenului indicat cu 15 zile.

Interpretarea stricto sensu a textului constituțional „în condițiile legii” conduce la concluzia că toată procedura de numire/confirmare în funcție de judecător trebuie să fie prevăzută în lege. Astfel, legiuitorul constituant a delimitat împuternicirile autorităților ce tin de cariera judecătorilor, și anume Consiliul Superior al Magistraturii selectează candidații, iar Președintele Republicii Moldova numește în condițiile legii, însă a omis să reglementeze criteriile și procedura în baza cărora Președintele Republicii Moldova își exercită aceste atribuții cum ar fi:

- a) **limitele extinderii procesului de soluționare a propunerii de numire/confirmare a judecătorilor;**
- b) **metodologia, procedura și durata soluționării propunerii de numire/confirmare a judecătorilor;**
- c) **criteriile în baza cărora Președintele Republicii Moldova soluționează propunerea de numire/confirmare a judecătorilor;**
- d) **sursele de informare și mijloacele de colectare a informațiilor necesare soluționării propunerii de numire/confirmare a judecătorilor.**

Astfel, normele legale contestate nu sunt conforme cu exigențele clarității și previzibilității legii, deoarece nu pot fi stabilite cu precizie limitele controlului, criteriile și procedurile clare în baza cărora Președintele Republicii Moldova își exercită atribuțiile prevăzute de art. 88 lit. d) din Constituție în coraborare cu art. 116 alin. (2) și (5) din Constituție, or legiuitorul constituant a prevăzut expres că **deciziile de numire a judecătorilor și cariera acestora /atribuție exclusiv a Președintelui Republicii Moldova/ trebuie să fie adoptate în baza unor criterii obiective, bazate pe merit, și a unei proceduri transparente, în condițiile legii.**

Repectiv, prezenta sesizare se referă la omisiunea de a reglementa în art. 11 al Legii 544/1995 privind statutul judecătorului criteriile și procedurile clare în baza cărora Președintele Republicii decide confirmarea în funcție a judecătorilor pînă la plafon după expirarea termenului de 5 ani și întinderea caracterului discreționar al Președintelui Republicii Moldova în exercitarea atribuțiilor de numire sau confirmare în funcție a judecătorilor pînă la plafon, **asa cum o cere art. 116 din Constituție și cum e reglementat în cazul selectării candidaților pentru funcția de judecător de către Consiliul Superior al Magistraturii în baza hotărîrii colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor potrivit art. 14 a Legii Nr. 154 din 05-07-2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor/în vigoare pînă la 09-06-2023/.**

Reglementarea legală a criteriilor și procedurii de soluționare a propunerii de numire/confirmare a judecătorilor în funcție pînă la plafon este imperios de necesară din perspectiva asigurării independenței puterii judecătorești, separării puterilor în stat, **excluderii tratamentului diferențiat** al judecătorilor în ceea ce privește cariera acestora (*nefiind prevăzute aceste criterii și proceduri de lege, Președintele RM poate aplica duble standarde la soluționarea propunerii de numire/confirmare în funcție a judecătorilor*), cât și evitării atingerii **dreptului la protecția vieții private și familie, prezumției nevinovăției, reputației profesionale și nu în ultimul rînd a legitimei așteptări** de a fi confirmat în funcția de judecător de vreme ce judecătorul este evaluat, în condițiile legii, pozitiv de un organ independent de puterea executivă și legislativă.

Or, Președintele Republicii Moldova nu trebuie să aibă o discreție nelimitată în ceea ce privește soluționarea propunerii de reconfirmare în funcție a judecătorilor, iar întinderea acestei discreții să cuprindă atribuții improprii funcției cum ar fi:

- evaluarea integrității judecătorului inclusiv prin corespunderea averii declarate cu veniturile legale disponibile, corespunderea nivelului de viață cu veniturile legale etc. și constatarea discrepanței vădite sau lipsei acesteia între venitul oficial obținut și cheltuielile înregistrate pentru procurarea bunurilor și subsecvent constatarea bănuielii obținerii unor venituri dubioase; / principiul separării puterilor în stat, prezumția nevinovăției, reputația profesională/

- constatarea faptului primirii donațiilor suspecte eventual cu caracter fictiv al acestora de la diferite persoane fizice în scopul încercării de către judecători de a-și acoperi discrepanțele între venitul oficial obținut și cheltuielile înregistrate; / principiul separării puterilor în stat, prezumția nevinovăției, reputația profesională, viața profesională ca element indispensabil a vieții private/

- constatarea indicării datelor incomplete sau contradictorii în declarațiile de avere și interese; / principiul separării puterilor în stat, prezumția nevinovăției, reputația profesională, viața profesională ca element indispensabil a vieții private /

- constatarea adoptării hotărârilor dubioase ce creează suspiciuni de părtinire și executare a unor ordine din zona politicului, care implică a dus la favorizarea unor actori politici. / principiul separării puterilor în stat, prezumția nevinovăției, reputația profesională, viața profesională ca element indispensabil a vieții private /

- constatarea problemelor de independență și integritate a judecătorilor care trezesc suspiciuni rezonabile privind hotărârile pronunțate de aceștia. / principiul separării puterilor în stat, prezumția nevinovăției, reputația profesională, viața profesională ca element indispensabil a vieții private /

Respectiv, oferirea Președintelui Republicii Moldova a unei puteri practic nelimitate de a stabili criteriile și procedura de soluționare a propunerii de numire/confirmare în funcție a judecătorului până la atingerea plafonului de vârstă reprezintă o abordare extrem de contestabilă din punctul de vedere al preeminenței dreptului. Astfel de proceduri trebuie să dispună de cel mai înalt nivel posibil de legitimitate.

În Opinia nr. 1 (2001) a Consiliului consultativ al judecătorilor europeni este stabilit că „orice decizie referitoare la numirea sau la cariera judecătorului trebuie să se bazeze pe criterii obiective și trebuie luată de o autoritate independentă sau trebuie însoțită de garanții care să asigure că decizia nu va fi luată altfel decât în baza unor astfel de criterii” (§ 37). Opinia mai adaugă că „practica europeană este de a face numiri cu normă întreagă până la atingerea vârstei legale de pensionare. Aceasta este abordarea cea mai puțin problematică din perspectiva independenței” (§ 48).

Consiliul consultativ al judecătorilor europeni le recomandă statelor membre ale Consiliului Europei ca „autoritățile responsabile cu numirea și promovarea judecătorilor sau autoritățile abilitate să formuleze recomandări în această materie, să adopte, să publice și să aplice criterii obiective, astfel încât selecția și cariera judecătorilor să fie întemeiată pe merit, având în vedere calificarea, integritatea, competența și eficiența judecătorilor. Odată stabilite criteriile, aceste organisme vor fi obligate să acționeze în consecință, fapt care va face posibilă verificarea îndeplinirii criteriilor adoptate și monitorizarea efectului lor practic [§ 25, (CCJE(2001)OP N°1)]

Declarația universală cu privire la independența justiției din 10 iunie 1983, adoptată la Montreal în cadrul Conferinței mondiale privind independența justiției, prevede că „numirea judecătorilor pe un termen de probă este incompatibilă cu independența justiției. În ordinile juridice naționale unde există astfel de numiri, acestea trebuie să fie eliminate treptat” (pct. 2.20).

Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (în continuare „Comisia de la Veneția”) a precizat în Avizul său nr. 940/2018 din 17 decembrie 2018 [CDL-AD (2018)028] că legislațiile statelor Consiliului Europei recunosc o mare varietate de modele privind numirea judecătorilor în funcție. În ordinea juridică a statelor europene nu se atestă un model care ar putea asigura respectarea ideală a principiului separării puterilor și independența deplină a justiției. Totuși, standardele internaționale în materie sunt în favoarea depolitizării procesului de numire a judecătorilor. Deciziile motivate politic nu ar trebui să prevaleze față de meritele obiective ale unui candidat. Articolul 6 § 1 din Convenția Europeană protejează nu doar independența judecătorilor în mod individual, ci impune și un sistem de numiri judiciare care să excludă arbitriul (§ 30).

În Avizul nr. 949/2019 al Comisiei de la Veneția privind selecția și numirea judecătorilor Curții Supreme a Georgiei (Veneția, 21-22 iunie 2019) [CDL-AD(2019)009] s-a reținut că selecția și numirea judecătorilor trebuie să se bazeze pe principiul meritocrației, care implică, la rândul său, evaluarea aptitudinilor, a integrității, a competenței, a eficienței și a experienței candidatului, precum și a calităților sale personale. Judecătorii trebuie să posede cunoștințe juridice, competențe și vechimea în muncă necesară pentru a îndeplini această funcție. **Prin urmare, este esențial ca numirea judecătorilor să nu aibă la bază motive politice sau subiective. Criteriile de selecție ar trebui să fie suficient de largi pentru a permite o diversitate de candidați (§ 25).**

Recomandarea CM/Rec(2010)12 privind judecătorii: independență, eficiență și responsabilități stabilește că securitatea mandatului și inamovibilitatea sunt elemente cheie ale independenței judecătorilor. De asemenea, deciziile privind selecția și cariera judecătorilor trebuie să se bazeze pe criterii obiective prestabilite de lege sau de către autoritățile competente. Astfel de decizii trebuie să aibă în vedere calificările, abilitățile și capacitatea necesară pentru a judeca și a manifesta respect față de demnitatea umană (§ 44). Procedurile de numire trebuie să fie transparente, iar motivele care au stat la baza deciziilor să fie puse la dispoziția candidaților care formulează o asemenea cerere. Candidatul care a fost respins trebuie să poată contesta decizia sau procedura prin care a fost luată decizia (§ 48).

În Opinia comună nr. 983/2020 privind modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova, Comisia de la Veneția și Directoratul General Drepturile Omului și Statutul de Drept al Consiliului Europei au precizat că toate deciziile privind numirea judecătorilor și cariera acestora trebuie să fie bazate pe merit, cu aplicarea criteriilor obiective stabilite în cadrul normativ. Deși aceste prevederi sunt destul de declarative, ele oferă linii directoare valoroase procedurilor de dezvoltare a carierei care urmează a fi specificate de lege și sunt binevenite (Veneția, 20 martie 2020, § 33) [CDL-AD(2020)001].

La fel, Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe. Astfel, Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. **În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (Amann v. Elveția, 16 februarie 2000, §56; M.L. v. Norvegia, 7 septembrie 2017, §39). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia. Previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise. De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității.**

Totodată, Curtea Europeană a reținut faptul că, în cazul judecătorilor, ținând cont de rolul deosebit al sistemului judiciar în societate, de locul eminent pe care îl ocupă sistemul judiciar într-o societate democratică și de importanța crescândă acordată separației puterilor și necesității de a păstra independența justiției, acordă o atenție deosebită atunci când se iau măsuri referitoare la judecătorii în funcție. **Ar fi iluzoriu să credem că judecătorii pot respecta preeminența dreptului și pot pune în aplicare Convenția Europeană dacă dreptul național goleşte garanțiile oferite de Convenție cu privire la problemele care le afectează în mod direct independența și imparțialitatea.** Atunci când se face referire la „legătură specială de încredere și loialitate” între judecători și stat, aceasta este loialitatea față de statul de drept și democrație, nu față de deținătorii de putere publică. Curtea a reiterat că, atunci când este vorba de necesitatea protecției împotriva ingerințelor arbitrare în funcțiile lor de către autoritățile publice, nu poate fi trasată o linie clară între judecători și procurori. Astfel, toți membrii sistemului judiciar, fie judecători, fie procurori, ar trebui să beneficieze de protecție împotriva practicilor arbitrare ale puterii legislative sau executive. În legislația Republicii Moldova, deși este adevărat că procurorii își exercită funcțiile în mod autonom, iar judecătorii în mod independent, sistemul

judiciar național nu face totuși o distincție fundamentală între statutul acestora. (a se vedea Stoianoglo v. Republica Moldova, 24 octombrie 2023, §§ 37-39, 54).

Astfel, criteriile și procedura de numire/confirmare judecătorilor de către Președintele Republicii Moldova, pentru a exclude arbitrarul și asigurarea prezivibilității și clarității legii, urmează a fi reglementate prin norme legale care vor prevedea în mod expres și detaliat:

a) limitele extinderii procesului de soluționare a propunerii de numire/confirmare a judecătorilor;

b) metodologia, procedura și durata soluționării propunerii de numire/confirmare a judecătorilor;

c) criteriile în baza cărora Președintele Republicii Moldova soluționează propunerea de numire/confirmare a judecătorilor;

d) sursele de informare și mijloacele de colectare a informațiilor necesare soluționării propunerii de numire/confirmare a judecătorilor.

Iar deciziile să fie luate în baza probelor incontestabile conținute în dosarul personal al judecătorului/candidatului sau care au devenit cunoscute după remiterea dosarului către Președinte cu propunere luându-se în considerare:

1. Hotărârea de evaluarea performanțelor judecătorului.
2. Decizia nu se poate baza pe probe care nu au fost comunicate judecătorului.
3. Președintele nu poate prezuma ca fiind întemeiate informațiile din diferite surse, împotriva judecătorului care încă nu s-au finalizat cu o hotărâre irevocabilă în privința judecătorilor.
4. Decizia Președintelui va fi luată doar după prezentarea poziției judecătorului.
5. Hotărârea Președintelui trebuie să fie motivată convingător pe fiecare candidat în parte.

Având în vedere că niciunul din aspectele de mai sus nu sunt reglementate clar în lege, rezultă că art. 11 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului nu este clar și previzibil, contravenind, astfel, art.23 din Constituție așa cum acesta a fost interpretat în jurisprudența Curții Constituționale.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Pentru motivele arătate și în temeiul art. 135 alin. (I) din Constituție, art. 4 al Legii cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 al Codului jurisdicției constituționale, solicit:

Declararea neconstituționalității art. 11 alin. 3 din Legea cu privire la statutul judecătorului în măsura în care se interpretează în sensul oferirii Președintelui Republicii Moldova a discreției nelimitate și împuternicirilor, improprii funcției, de evaluare din oficiu a judecătorilor în vederea numirii/confirmării sau respingerii judecătorilor pentru reconfirmarea în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, fără a ține cont de evaluarea performanțelor judecătorilor efectuată în baza Legii cu privire la selecția și evaluarea judecătorilor și în lipsa normelor legale care vor prevedea în mod expres și detaliat:

a) limitele extinderii procesului de soluționare a propunerii de numire/confirmare a judecătorilor;

b) metodologia, procedura și durata soluționării propunerii de numire/confirmare a judecătorilor;

c) criteriile în baza cărora Președintele Republicii Moldova soluționează propunerea de numire/confirmare a judecătorilor;

d) sursele de informare și mijloacele de colectare a informațiilor necesare soluționării propunerii de numire/confirmare a judecătorilor.

VI. LISTA DOCUMENTELOR

La prezenta sesizare, urmează a fi anexate materialele cauzei nr. 2-22119649-12-3-12082022.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA AUTORULUI SESIZĂRII

Declar pe propria mea onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice pentru ce și semnez.

30.01.2024

Silvia Slobodzean

ÎNCHEIERE

21 februarie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța de judecată în componența
Președintele ședinței, judecător
Grefier

Vitalii Ciumac
Daniela Pantaz, Cristina Cibotari

examinînd în ședință de judecată publică cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de reclamantul Silvia Slobodzean în cadrul examinării acțiunii în contencios administrativ intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Silvia Slobodzean împotriva Președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu cu participarea terțului Consiliul Superior al Magistraturii privind contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ,

a c o n s t a t a t :

Pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) se află în examinare cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată în contenciosul administrativ depusă de Silvia Slobodzean împotriva Președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu cu participarea terțului Consiliul Superior al Magistraturii privind contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ.

În cadrul ședinței de judecată reclamantul Silvia Slobodzean a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu următoarele solicitări: declararea neconstituționalității art.11 alin.3 din Legea cu privire la statutul judecătorului în măsura în care se interpretează în sensul oferirii președintelui Republicii Moldova a discreției nelimitate și împuternicirilor, improprii funcției, de evaluare din oficiu a judecătorilor în vederea numirii/confirmării sau respingerii judecătorilor pentru reconfirmarea în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă, fără a ține cont de evaluarea performanțelor judecătorilor efectuată în baza Legii privind selecția și cariera judecătorilor și în lipsa normelor legale care vor prevedea în mod expres și detaliat:

- a) Limitele extinderii procesului de soluționare a propunerii de numire/confirmare a judecătorilor;
- b) Metodologia, procedura și durata soluționării propunerii de de numire/confirmare a judecătorilor;
- c) Criteriile în baza cărora Președintele Republicii Moldova soluționează propunerea de numire/confirmare a judecătorilor;
- d) Sursele de informare și mijloacele de colectare a informațiilor necesare soluționării propunerii de numire/confirmare a judecătorilor.

În cadrul ședinței de judecată atît reclamantul Silvia Slobodzean a susținut cererea depusă și a solicitat admiterea acesteia.

În ședința de judecată reprezentantul pârîtului, reprezentant în bază de procură Alina Timotin și Alina Morarescu au solicitat respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

În cadrul ședinței de judecată terțul Consiliul Superior al Magistraturii, fiind citat în mod legal despre data și ora ședinței de judecată, nu s-a prezentat, instanța de judecată constatînd ca posibilă examinarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate în lipsa acestuia.

Audiind părțile pe dosar, studiind materialele cauzei instanța de judecată, ajunge la concluzia că cererea înaintată de Silvia Slobodzean este una întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Conform art.195 din Codul Administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169-171.

Conform art.12/1 din Codul de Procedură Civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile. Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Instanța de judecată reține că, potrivit normelor de drept enunțate, sesizarea Curții Constituționale este admisibilă numai în cazul în care actul normativ este aplicat sau urmează a fi aplicat, conform opiniei instanței, în pricina concretă pe care o examinează.

Conform hotărîrii Curții Constituționale nr.15 din 06.05.1997 cu privire la interpretarea art.135 al.1 lit.g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logica între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal. Ea poate fi invocată ca incident din inițiativa părților sau din oficiu de către instanța de judecată. Elementele principale ale excepției de neconstituționalitate sînt: necesitatea efectuării unui control de neconstituționalitate; existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, ale cărei drepturi sau interese au fost eventual lezate printr-o normă neconstituțională, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea și Curtea Constituțională chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate; obiectul excepției de neconstituționalitate.

Corespunzător instanța reține că în cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate s-a solicitat: controlul constituționalității art.11 din Legea cu privire

la statutul judecătorului nr.544 din 20.07.1995 și anume în măsura în care se interpretează în sensul oferirii președintelui Republicii Moldova a discreției nelimitate și împuternicirilor, improprii funcției, de evaluare din oficiu a judecătorilor în vederea numirii/confirmării sau respingerii judecătorilor pentru reconfirmarea în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă, fără a ține cont de evaluarea performanțelor judecătorilor efectuată în baza Legii privind selecția și cariera judecătorilor și în lipsa normelor legale care vor prevedea în mod expres și detaliat: a) Limitele extinderii procesului de soluționare a propunerii de numire/confirmare a judecătorilor; b) Metodologia, procedura și durata soluționării propunerii de de numire/confirmare a judecătorilor; c) Criteriile în baza cărora Președintele Republicii Moldova soluționează propunerea de numire/confirmare a judecătorilor; d) Sursele de informare și mijloacele de colectare a informațiilor necesare soluționării propunerii de numire/confirmare a judecătorilor

Totodată instanța conchide că potrivit art.12¹ CPC, pentru invocarea excepției de neconstituționalitate, legătura logică și indispensabilă între fondul litigiului și normele de drept ale căror constituționalitate s-a solicitat să fie verificată, este susținut în speță.

Corespunzător, reieșind din faptul întrunirii condițiilor cumulative obligatorii stipulate la pct.82 din Hotărîrea Curții Constituționale din 09.02.2016 pentru a fi posibilă sesizarea Curții Constituționale, instanța conchide de a admite reclamantului Silvia Slobodzean privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, or în cazul deferit judecătii, instanța de judecată se va conduce și va aplica la soluționarea cauzei inclusiv și prevederile legale ale căror control de constituționalitate se solicită a fi verificat de către Înalta Curte.

În temiuil celor expuse și în conformitate cu prevederile art.195, art.230 din Codul Administrativ, art.12¹ alin.1, 2 din Codul de Procedură Civilă, instanța de judecată,

DISPUNE :

Se admite cererea reclamantului Silvia Slobodzean.

Se sesizează Curtea Constituțională privind controlul constituționalității art.11 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995.

Încheierea separat nu se supune nici unei căi de atac, dar poate fi atacată o dată cu fondul cauzei.

Președinte de ședință, judecător

Vitalii Ciumac